

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี

พูนศักดิ์ คชฤทธิ์¹ ดร.อริษา ลิ้มกิตติสุภสิน² และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรินทิพย์ ภู่อาลี³

¹นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

³อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านหมอ ตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 346 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีระดับค่าความเชื่อมั่น 0.771 วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบค่าเอฟ การทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอ บ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ด้านภาพรวม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความคิดเห็น รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ ด้านกิจกรรมการพัฒนา และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการติดตามประเมินผล

2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน

1. บทนำ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 10 แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มาตรา 78 ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

การให้บริการสาธารณะของรัฐในแต่ละท้องถิ่นจะมีความต้องการที่แตกต่างกัน ดังนั้นแนวทางการปกครองส่วนท้องถิ่นแบบกระจายอำนาจ จึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสมในการจัดการบริการสาธารณะ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามารับผิดชอบ เพื่อที่จะได้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ และยังสามารถพัฒนาท้องถิ่นให้ตรงกับความต้องการของประชาชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องมีการปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานให้ทันสมัยและต่อเหตุการณ์ เพื่อที่จะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองและเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้

มากที่สุด จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน การตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจในการพัฒนาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องได้รับการถ่ายโอนภารกิจจำนวนมาก โดยรัฐบาลต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตอบสนองความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระเสรีภาพ

ในการมีส่วนร่วมของประชาชนจะเกิดขึ้นได้นั้น ประชาชนจะต้องเกิดความสนใจร่วมกัน มีเป้าหมายตรงกันและต้องการการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งเห็นคุณค่าของสิ่งที่จะทำในเบื้องต้นร่วมกัน การที่คนจะรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเป็นการมีส่วนร่วมเชิงเป้าหมาย การมีส่วนร่วมเองก็เป็นเครื่องมือที่ทำให้บรรลุเป้าหมายได้เช่นกัน ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมตั้งแต่การคิดโครงการ กิจกรรม โดยเริ่มค้นหาปัญหา สาเหตุ วางแผน ตัดสินใจดำเนินงาน ระดมทรัพยากร กำหนดเป้าหมาย สรุปผล ติดตามประเมินผล รับผลที่เกิดขึ้น (สัมพันธ์ เดชะ อธิก, และคนอื่นๆ, 2548, หน้า 113 - 114)

เทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีอำนาจและหน้าที่ในการตัดสินใจในการบริหารงานเทศบาล เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการที่กำหนดไว้ แต่การปฏิบัติงานบางอย่างยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบล บ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี และเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการด้านสาธารณะร่วมกับเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ด้วยการให้ข้อมูลด้านปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชน ตลอดจนตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่ให้เกิดการทุจริต เพื่อให้มีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐบาลและความต้องการของประชาชน แต่หากประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นก็จะทำให้การปฏิบัติงานไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนได้

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ จึงถือว่าเป็นพื้นฐานการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้ว่าทางเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ได้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่จริงๆ แล้วการมีส่วนร่วมของประชาชนบางกลุ่มยังไม่แสดงถึงความร่วมมือการปฏิบัติตามโครงการต่างๆ ที่ผ่านมา เทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี จึงได้พยายามเน้นการบริหารงานที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อลดผลกระทบและเกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน แต่ในปัจจุบันประชาชนยังไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

จากปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมา ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี สาเหตุที่สนใจศึกษาเนื่องจากตัวผู้วิจัยทำงานอยู่ที่เทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ต้องการทราบว่ายังมีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดจากสาเหตุใด เพื่อที่จะได้นำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ให้มีประสิทธิภาพ ตรงต่อความต้องการของประชาชนและการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอ บ้านหมอ จังหวัดสระบุรี

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านหมอ ตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 2,535 คน (สำนักงานทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลตำบลบ้านหมอ, 2555)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนแน่นอน (finite population) ใช้สูตรการคำนวณขนาดของประชากรของยามาเน (Yamane) ในการคำนวณหาขนาดของตัวอย่าง และได้กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 หรือ ร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 346 คน (กาสิ๊ก เตชะชนหมาก, 2553, หน้า 95) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาประกอบในการสร้างเป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหา และโครงสร้างแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาล ตำบลบ้านหมอ อำเภอ บ้านหมอ จังหวัดสระบุรี โดยคำถามมี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความคิดเห็น 2) ด้านการตัดสินใจ 3) ด้านกิจกรรมการพัฒนา 4) ด้านการติดตามประเมินผล

สำหรับลักษณะของแบบสอบถามเป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยแบ่งระดับการวัดออกเป็น 5 ระดับ

3.3 การวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบค่าเอฟ การทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

4. ผลการวิจัย

การวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31 - 45 ปี ระดับมัธยมศึกษา อาชีพบริษัท/เอกชน รายได้ 10,001 - 15,000 บาท

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ด้านภาพรวม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความคิดเห็น รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ ด้านกิจกรรมการพัฒนา และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการติดตามประเมินผล และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

2.1 ด้านความคิดเห็น

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ด้านความคิดเห็น พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ร่วมวางแผนเกี่ยวกับงานหรือกิจกรรมสาธารณะที่ชุมชนจัดขึ้น รองลงมาคือ ร่วมเสนอความต้องการของชุมชนต่อเทศบาล ในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือร่วมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชนต่อเทศบาลในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน

2.2 ด้านการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ด้านการตัดสินใจ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ร่วมกำหนดนโยบายการพัฒนาเทศบาล ในการประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล รองลงมาคือ ร่วมจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม / โครงการตามแผนพัฒนาเทศบาล และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือร่วมคัดเลือกกิจกรรมเพื่อดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาเทศบาล

2.3 ด้านกิจกรรมการพัฒนา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ด้านกิจกรรมการพัฒนา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ได้ร่วมกิจกรรมสาธารณะที่ชุมชนจัดขึ้น รองลงมาคือ ได้พัฒนาท้องถิ่นโดยบริจาค เงิน วัสดุ สิ่งของ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือสนับสนุนแรงงานของท่านเพื่อใช้ในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ตามโครงการของเทศบาล

2.4 ด้านการติดตามประเมินผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ด้านการติดตามประเมินผล พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ได้เข้าไปติดตามการจัดกิจกรรมของเทศบาล รองลงมาคือ ได้เข้าไปตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาล และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือได้เข้าไปประเมินผลของงานและโครงการต่างๆ ของเทศบาล

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ซึ่งสถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t - test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป วิเคราะห์โดยหาความแปรปรวนทางเดียว (one - way ANOVA) และค่าเอฟ (F - test) เมื่อพบระดับนัยสำคัญทางสถิติจะใช้การทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

3.1 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความคิดเห็น ด้านการตัดสินใจ ด้านกิจกรรมการพัฒนาและด้านการติดตามประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานเทศบาลตำบล บ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ด้านภาพรวม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความคิดเห็น รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ ด้านกิจกรรมการพัฒนา และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการติดตามประเมินผล ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของ ชีระพันธ์ จิตผล (2550, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน โดยการเปิดโอกาสของหน่วยงานภาครัฐให้ประชาชนเหล่านี้ได้ร่วมคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาในกิจการต่างๆ ขององค์กร การเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบเพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ โดยกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์กรเพื่อให้บรรลุถึงการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ จากความหมายที่ได้กล่าวมาในข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม คือ ทรัพยากรในการบริหารที่เป็นส่วนของบุคคลในแต่ละระดับการปฏิบัติมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การจัดการ การสั่งการ และควบคุมการปฏิบัติในแต่ละส่วนอย่างเต็มความสามารถ ทั้งในทิศทางเพื่อการปฏิบัติด้านเดียว หรือการนำเสนอซึ่งความคิดเห็นในการดำเนินการตามกระบวนการนั้นอย่างใดอย่างหนึ่ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชา เทียมพลู (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภوتاพระยา จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภوتاพระยา จังหวัดสระแก้ว โดยรวมมีส่วนร่วม ในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีส่วนร่วม มากที่สุด คือ ด้านการประชุม รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ และด้านการดำเนินงาน โดยในด้านการประชุม ประชาชนเคยอภิปราย หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยในด้านการตัดสินใจ ประชาชนเคยร่วมเป็นกรรมการ หรือร่วมคัดเลือกผู้แทนประชาคมเป็นคณะกรรมการพัฒนาตำบลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และในด้านการดำเนินงานประชาชนร่วมออกแรงงาน บริจาคเงิน สิ่งของช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภوتاพระยา จังหวัดสระแก้ว พบว่า อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

1.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ด้านความคิดเห็น พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด คือ ร่วมวางแผนเกี่ยวกับงานหรือกิจกรรมสาธารณะที่ชุมชนจัดขึ้น เนื่องจากกิจกรรมสาธารณะเป็นกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น จึงทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้านความคิดเห็นมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ คารม คำพิฑูรย์ (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลพระยืน อำเภอยะยา จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน มีการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ปรากฏว่าด้านคณะกรรมการวางแผน ด้านการประสานงาน ด้านการให้ความสำคัญและยอมรับนับถือ ด้านการให้ความรู้ความเข้าใจ ด้านการปฏิสัมพันธ์ ด้านการเอื้ออำนวย ส่งเสริม สนับสนุน มีความสัมพันธ์ในระดับมาก กับการมีส่วนร่วมของประชาชนปัญหาในการบริหารจัดการในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีการเสนอแนะมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ วัตถุประสงค์ของการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขที่มากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

1.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ด้านการตัดสินใจ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด คือ ร่วมกำหนดนโยบายการพัฒนาเทศบาล ในการประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล เนื่องจากเทศบาลได้เปิดโอกาสให้ตัวแทนชุมชนเข้าประชุม เพื่อกำหนดทางเลือกได้เหมาะสมและครอบคลุมอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชา เทียมพลู (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภوتاพระยา จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภوتاพระยา จังหวัดสระแก้ว โดยรวมมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีส่วนร่วม มากที่สุด คือ ด้านการประชุม รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ และด้านการดำเนินงาน โดยในด้านการประชุม ประชาชนเคยอภิปราย หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยในด้านการตัดสินใจ ประชาชนเคยร่วมเป็นกรรมการ หรือร่วมคัดเลือกผู้แทนประชาคมเป็นคณะกรรมการพัฒนาตำบลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และในด้านการดำเนินงานประชาชนร่วมออกแรงงาน บริจาคเงิน สิ่งของช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภوتاพระยา จังหวัดสระแก้ว พบว่า อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

1.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ด้านกิจกรรมการพัฒนา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด คือ ได้ร่วมกิจกรรมสาธารณะที่ชุมชนจัดขึ้น เนื่องจากประชาชนทราบปัญหาและความต้องการของชุมชนอย่างถูกต้อง จึงทำให้กิจกรรมการพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภักจิรา ปกป้อง (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยได้ศึกษา 6 ด้าน คือ ด้านการร่วมคิด ด้านการร่วมตัดสินใจ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ด้านการร่วมตรวจสอบ ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและราย

ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีความแตกต่างในเรื่องวุฒิการศึกษาและอาชีพ จะมีความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่าง แต่ประชาชนที่มีรายได้ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาภรณ์ วัชร (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลวังตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประชาชนในตำบลวังตะเคียนมีส่วนร่วมในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คือ มีส่วนร่วมในการประชุมพิจารณาโครงการ

1.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ด้านการติดตามประเมินผล พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด คือ ได้เข้าไปติดตามการจัดกิจกรรมของเทศบาล เนื่องจากเทศบาลจัดกิจกรรมให้ประชาชนเข้าร่วมมากมาย และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน จึงทำให้การติดตามประเมินผลของประชาชนส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมมากที่สุด ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาภรณ์ วัชร (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลวังตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประชาชนในตำบลวังตะเคียนมีส่วนร่วมในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการดำเนินงานด้านที่มีส่วนร่วมน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและประเมินผล และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย รัตนภาสกร (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนด้าน การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางนาง อำเภอบางทอง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลบางนางในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด กล่าวคือ มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าร่วมประชุมอยู่ในระดับน้อย กล่าวคือ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าร่วมประชุมอยู่ในระดับน้อย การร่วมพิจารณาโครงการอยู่ในระดับน้อย การร่วมดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย การร่วมตัดสินใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด และการร่วมประเมินผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบล บ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน และงานวิจัยของ อนุชา เทียมพลู (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว โดยรวมมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีส่วนร่วม มากที่สุด คือ ด้านการประชุม รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ และด้านการดำเนินงาน โดยในด้านการประชุม ประชาชนเคยอภิปราย หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยในด้านการตัดสินใจ ประชาชนเคยร่วมเป็นกรรมการ หรือร่วมคัดเลือกผู้แทนประชาคมเป็นคณะกรรมการพัฒนาตำบลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และในด้านการดำเนินงานประชาชนร่วมออกแรงงาน บริจาคเงิน สิ่งของช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว พบว่า อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

3. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ สวัสดิ์มงคล (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกู่ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกู่ อยู่ในระดับน้อย (48.7%) ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (58.1%) ส่วนด้านความคาดหวังในผลประโยชน์ของประชาชนที่จะได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (82.3%) ส่วนด้านทัศนคติของประชาชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับเชิงบวก (52.0%) และด้านความเชื่อถือในตัวผู้นำของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (73.5%) ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของประชาชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและปัจจัยที่ทำให้ประชาชน มีส่วนร่วม ได้แก่ ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และความเชื่อถือในตัวผู้นำของประชาชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และความคาดหวังในผลประโยชน์ของประชาชนที่จะได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

4. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ สวัสดิ์มงคล (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกู่ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกู่ อยู่ในระดับน้อย (48.7%) ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (58.1%) ส่วนด้านความคาดหวังในผลประโยชน์ของประชาชนที่จะได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (82.3%) ส่วนด้านทัศนคติของประชาชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับเชิงบวก (52.0%) และด้านความเชื่อถือในตัวผู้นำของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (73.5%) ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของประชาชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและปัจจัยที่ทำให้ประชาชน มี ส่วนร่วม ได้แก่ ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และความเชื่อถือในตัวผู้นำของประชาชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และความคาดหวังในผลประโยชน์ของประชาชนที่จะได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

5. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความคิดเห็น ด้านการตัดสินใจ ด้านกิจกรรมการพัฒนาและด้านการติดตามประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชา เทียมพลู (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของ

องค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว โดยรวมมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ด้านการประชุม รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ และด้านการดำเนินงาน โดยในด้านการประชุม ประชาชนเคยอภิปราย หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยในด้านการตัดสินใจ ประชาชนเคยร่วมเป็นกรรมการ หรือร่วมคัดเลือกผู้แทนประชาคมเป็นคณะกรรมการพัฒนาตำบล เพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และในด้านการดำเนินงานประชาชนร่วมออกแรงงาน บริจาคเงิน สิ่งของช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว พบว่า อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

6. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่าในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ สวัสดิ์มงคล (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว อำเภอบ้านมิ่ง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว อยู่ในระดับน้อย (48.7%) ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (58.1%) ส่วนด้านความคาดหวังในผลประโยชน์ของประชาชนที่จะได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (82.3%) ส่วนด้านทัศนคติของประชาชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับเชิงบวก (52.0%) และด้านความเชื่อถือในตัวผู้นำของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (73.5%) ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของประชาชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและปัจจัยที่ทำให้ประชาชน มี ส่วนร่วม ได้แก่ ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และความเชื่อถือในตัวผู้นำของประชาชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และความคาดหวังในผลประโยชน์ของประชาชนที่จะได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

6. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานเทศบาลตำบล บ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านความคิดเห็น พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ร่วมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชนต่อเทศบาลในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน ดังนั้น ควรมีการกระจายอำนาจให้ประชาชนในตำบลเข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหและสนองตอบ ความต้องการของชุมชน ตำบล หมู่บ้าน ให้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นองค์กรหลักที่รับผิดชอบและเสนอความคิดเห็น

2. ด้านการตัดสินใจ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือร่วมคัดเลือกกิจกรรมเพื่อดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาเทศบาล ดังนั้น ควรเปิดโอกาสให้ประชาชน เพื่อร่วมกันพิจารณา

คัดเลือกกิจกรรมเพื่อดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาเทศบาล พิจารณาความเชื่อมโยงของกิจกรรมในด้านกระบวนการดำเนินงานและผลการดำเนินงาน

3. ด้านกิจกรรมการพัฒนา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการสนับสนุนแรงงานของประชาชน เพื่อใช้ในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ตามโครงการของเทศบาล ดังนั้น ควรมีกิจกรรมการพัฒนาสาธารณะประโยชน์ตามโครงการของเทศบาล โดยอาจเป็นการร่วมมือของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน และประชาชน

4. ด้านการติดตามประเมินผล พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือได้เข้าไปประเมินผลของงานและโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล ดังนั้นเทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปประเมินผลของงานและโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล การติดตามและประเมินผลการจัดทำและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติการ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ในแบบสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง และตรงประเด็นมากที่สุด

7. เอกสารอ้างอิง

กาสัก เตชะชนหมาก. (2553). หลักการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุริยาสาส์.

คารม คำพิฑูรย์. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลพระยีน

อำเภอพระยีน จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ธีระพันธ์ จิตผล. (2550). ความหมายของการมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: เอช.เอ็น. กรุป.

สำนักงานทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลตำบลบ้านหม้อ. (2555). จำนวนประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้าน

หม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป. สระบุรี : ผู้แต่ง.

อนุชา เทียมพลู. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน

ตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.